

Kainuun ELY-keskus
PL 115
87101 Kajaani

Lausunto KaiCell Fibers Oy:n maankaatopaikan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Dnro KAIELY/69/2020)

Kainuun ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat –vastualue on pyytänyt Kainuun soten ympäristöterveydenhuoltolta lausuntoa KaiCell Fibers Oy:n Paltamoon suunnitellun biojalostamon maankaatopaikan YVA-ohjelmasta. Biojalostamon rakennustöiden aloittaminen edellyttää tasausta ja maansiirtotöitä. YVA-ohjelma koskee biojalostamon tontilta poistettavien pintamaiden läjitystä.

Läjitysalue on tarkoitettu perustaa varsinaisen tehdasalueen luoteisrajalle, jotta maamassojen kuljetustarve jäisi mahdollisimman pieneksi. Suunnitellulta läjitysalueelta on Paltamon keskustaan noin kolme kilometriä ja lähimpään asuinrakennukseen noin 1,2 kilometriä.

Toimija on tehnyt sopimuksen 49 hehtaarin alasta, josta 32 hehtaaria on tarkoitettu käyttämään läjitykseen. Läjitettävää maata arvioidaan olevan enintään 5 Mm³ ja maansiirtotyö kestää arviolta 1-2 vuotta. Pengerrys nousee korkeimmillaan 20 metriä lähtötason yläpuolelle. YVA-ohjelman mukaan läjitettävät maat ovat puhtaita, eikä niissä ole tiedossa olevia epäpuhtauksia. Läjitys suunnitellaan aloitettavan hankealueen pohjoislaidalta, missä maanpinta on korkeammalla ja kantavampaa. Kovalta pohjalta pengerrys etenee kohti turvepohjaa, mistä turve poistetaan ennen läjitystä. Poistettu turve läjitetään muiden maamassojen joukkoon. Toimija etsii aktiivisesti mahdollisuuksia maamassojen hyötykäytölle seutukunnan alueelta. Käytännössä hyötykäyttöön päätyvien maamassojen määrän arvioidaan kuitenkin olevan pieni suhteessa siirrettävien maamassojen kokonaismäärään.

Pölyämistä voi aiheutua maamassojen poiston ja käsittelyn yhteydessä, sekä raskaasta liikenteestä tehdasalueen ja läjityspaikan välillä. YVA-ohjelman mukaan pölyämistä voidaan ehkäistä maa-aineksen ja kuljetusreittien kastelulla.

Melua syntyy läjitysalueen esivalmisteluvaiheessa, kun alueelta poistetaan puustoa. Läjitysvaiheessa pääasiallisina melulähteinä ovat tehdasalueen ja läjityspaikan välinen liikenne, sekä maamassojen käsittelyssä käytettävät työkoneet.

Pintavesiin vaikutuksia aiheuttavat pääasiassa läjitetyistä maamassoista sadeveden mukana irtoava hienojakoinen kiintoaine ja mahdollisesti maa-aineksesta irtoavat ravinteet ja muut kemialliset yhdisteet. Valumavedet kootaan ojastoon, joka tehdään läjitysalueen ympärille, ja käsitellään laskeutusaltaissa. Käsitellyt vedet johdetaan purkuojan kautta puroon, joka laskee lopulta Mieslahteen. Laskeutusaltaihin kertynyt kiintoaines poistetaan tarvittaessa ja palautetaan läjitysalueelle.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on noin seitsemän kilometrin päässä pohjoisen suunnalla sijaitseva Uran pohjavesialue. Hankealueen pohjaveden korkeudesta, laadusta tai virtaussuunnasta ei ole tietoa.

Terveydensuojeluviranomainen kehottaa huomioimaan YVA-prosessissa seuraavia asioita:

Pölyämisestä ei saa aiheutua haittaa asutukselle.

Melun leviämistä tulee arvioida kaikkien työvaiheiden osalta. Hankkeen aiheuttama melutaso ei saa ylittää häiriintyvissä kohteissa Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 asetettuja raja-arvoja.

Hankealueen pohjaveden olosuhteet tulee selvittää. Hankkeesta ei saa aiheutua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa.

Hulevesille tulee asettaa sellaiset vuosikuormitus ja -pitoisuusrajat, että hankealueen alapuolisessa vesistössä ei tapahdu vedenlaadun jatkuvaa heikentymistä.

Muilta osin terveysuojeluviranomaisella ei ole kommentoitavaa YVA-ohjelmasta.

Päivi Nykänen
Ympäristöterveysjohtaja

Juha-Matti Markkanen
Terveystarkastaja

Tiedoksi

Kainuun sote/Terveysvalvonta